

Motion till riksdagen 2025/26:3767

av **Lina Nordquist och Malin Danielsson (båda L)**

Återkrav och avstängning från välfärdssystem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som grovt och med uppsåt systematiskt missbrukar socialförsäkringssystemen ska kunna stängas av från dem tillfälligt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som utan uppsåt får ut för mycket assistansersättning inte ska drabbas av återkrav när medlen förbrukats och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Socialförsäkringssystemen är ett gemensamt finansierat skydd som ger ekonomisk trygghet och stöd under småbarnsår och vid funktionsnedsättning, arbetsskador, sjukdom och ålderdom. Samtidigt undermineras förtroendet för systemen av en inbyggd tolerans för missbruk och kriminellt utnyttjande, men paradoxalt nog också av alltför hård behandling av människor som begått rena misstag.

Det är orimligt att människor som grovt, upprepat och med uppsåt systematiskt missbrukar socialförsäkringen fortsatt omfattas av alla förmåner, oavsett hur långvarig och omfattande kriminaliteten är. Rena misstag är något annat än bedrägerier där individer eller ligor medvetet och regelbundet lämna felaktiga uppgifter för att få utbetalningar. En möjlighet till tillfällig avstängning från delar av socialförsäkrings-systemet bör införas som möjlig konsekvens av särskilt grovt missbruk.

Samtidigt har det hänt att personer av misstag och i god tro fått ut för mycket assistansersättning och sedan krävs på återbetalning efter att ersättningen använts för att avlöna en personlig assistent. Detta är orimligt – assistentens arbetstimmar är ju redan arbetade och pengarna därmed förbrukade. Återkrav som i praktiken innebär höga myndighetsutfärdade bötesstraff måste upphöra.

Dessa båda förändringar skulle stärka legitimiteten och förtroendet för välfärds-systemen.

Lina Nordquist (L)

Malin Danielsson (L)